

Folkhälsomyndigheten

Remissyttrande

Mottagare

Marcus Boklund
Malmtorgsgatan 3
111 51 Stockholm
i.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till: i.esd.remiss@regeringskansliet.se

Handläggare

Enheten för IT (VS-IT)
Olle Bergström

Datum

2021-03-21

Vårt ärendenummer

05286-2021

Ert ärendenummer

I2021/03265

Säker och kostnadseffektiv it-drift (SOU 2021:97)

Sammanfattning

Folkhälsomyndigheten tillstyrker de förslag som läggs fram av utredningen och välkomnar it-drifttjänster som kan förenkla myndigheters val av säker och stabil it-drift. Folkhälsomyndigheten vill särskilt lyfta fram fördelen med att vi som myndighet på ett enklare sätt än i dag ska kunna välja it-drifttjänster som är säkra och rättsenliga.

Folkhälsomyndighetens uppfattning är att många myndigheter spenderar mycket tid på kravställning och upphandling av it-drifttjänster. Stora delar av detta arbete bör kunna samordnas och effektiviseras hos de föreslagna leverantörsmyndigheterna.

Folkhälsomyndighetens kommentarer

1.1 Förslag till förordning om samordnad statlig it-drift

15 §

Vilken typ av personuppgifter som behandlas ändras och kompletteras löpande i takt med nya och förändrade it-lösningar. Folkhälsomyndigheten ser fördelar med att nämnd överenskommelse specificeras på en hög nivå snarare än att redogöra för varje personuppgiftsbehandling och därmed varje enskild it-lösning.

Folkhälsomyndigheten ser hellre att överenskommelsen kompletteras med en skriftlig förteckning, alternativt anges i personuppgiftbiträdesavtalet, för att inte behöva ändra i överenskommelsen lika ofta.

5.1.1 Behov och intresse av tjänster

Folkhälsomyndigheten ser en risk med att den samordnade it-driften består av flera leverantörsmyndigheter, i det fall varje leverantörsmyndighet levererar vissa

nödvändiga och grundläggande it-drifttjänster, men inte alla. I praktiken skulle då den myndighet som är i behov av tjänsterna behöva utlokalisera it-drift hos ett flertal myndigheter. Det skulle resultera i en osammanhängande it-drift såväl administrativt som tekniskt.

Risken kan minimeras om minst en leverantörsmyndighet erbjuder ett fullgott tjänsteutbud för grundläggande it-drift. Ett fullgott tjänsteutbud består förslagsvis av följande tjänster enligt figur 5.1: Applikationsåtagande, Plattformstjänster och Infrastrukturtjänster.

5.1.2 Gemensamma behov och behov som skiljer sig åt

Folkhälsomyndigheten instämmer i fördelarna med en samordnad it-drift, framförallt om den uppfyller gemensamma lägstanivåer som ställs på alla myndigheter, särskilt gällande it-säkerhet. Om leverantörsmyndigheternas it-drifttjänster garanterar sådana lägstanivåer så kan många risker och oklarheter såsom informationssäkerhetsfrågor och personuppgiftsbehandlingsfrågor undanröjas. Det är samtidigt så att ökad säkerhet är ofta förknippat med ökad kostnad. Därför anser Folkhälsomyndigheten att it-drifttjänsterna inte enbart dimensioneras för myndigheter med högst säkerhetskrav utan att flera it-säkerhetsnivåer erbjuds.

10.2.1 Utgå från ny eller befintlig verksamhet?

Folkhälsomyndigheten ser gärna att utredningen fördjupat undersöker möjligheten att etablera en ny myndighet i syfte att tillhandahålla en samordnad statlig it-drift. Utredningen anger att: *"ur ett säkerhetsperspektiv skulle en ny myndighet för samordnad statlig it-drift innebära en ökad koncentration av uppgifter och lösningar vilket i sig innebär ökade risker och sårbarheter"*. Folkhälsomyndigheten instämmer i att det mycket väl kan vara så, men önskar att det utreds om det finns några alternativa lösningar för att undvika dessa risker och sårbarheter. Denna nya myndighet skulle i så fall kunna tillhandahålla egna tjänster, såväl som tjänster från privata leverantörer. En ny verksamhet behöver inte nödvändigtvis innebära att informationen som behandlas finns samlad på ett ställe.

10.4.1 Tjänsteutbudet ska bygga på tjänster som levereras

av privata leverantörer och av myndigheter

Folkhälsomyndighetens erfarenhet är att i dag spenderas mycket tid på att utreda lämpligheten i att utlokalisera it-drift av olika slag, främst ur ett informationssäkerhetsperspektiv. Detta hänger tätt ihop med det som redogörs i kapitel 5.1.2 och 5.2.2. En samordnad statlig it-drift skulle förhoppningsvis kunna säkerställa att:

- Personuppgiftsbehandling sker i huvudsak inom EU/EES alternativt tredje land med adekvat skyddsnivå
- Risken för informationsförlust minimeras i händelse av privata företag som upphör
- Risker för dolda inlåsnings effekter som försvårar ett framtida leverantörsbyte minimeras

Folkhälsomyndigheten föreslår att leverantörsmyndigheterna ges i uppdrag att verka för att erbjuda säkra och tydliga it-drifttjänster gällande de rättsliga aspekterna. Här avses framförallt tjänster som i hela sin leveranskedja står placerade i, samt ägs av företag i EU/EES. Istället för att anpassa sig till marknaden bör myndigheter bidra till att marknaden erbjuder rättsenliga alternativ.

Folkhälsomyndigheten anser att det i tjänsteutbudet tydligt framgår vilka tjänster som endast innebär teknisk bearbetning eller lagring av handlingar. Sådana tjänster innebär att handlingarna inte anses vara allmänna (2 kap. 9 § tredje stycket Tryckfrihetsförordningen). Vidare blir sekretessbestämmelsen tillämplig även hos den mottagande myndigheten (11 kap. 4 a § Offentlighets- och sekretesslagen).

11.3.1 Den samordnande myndigheten

Folkhälsomyndigheten föreslår att den samordnande myndigheten även åiterrapporterar grunden till att myndigheter, som är intresserade av de erbjudna statliga it-drifttjänsterna, inte ingått överenskommelse om dessa. Det kan finnas flera intressanta orsaker till det som i sin tur kan leda till ett förbättrat tjänsteutbud och högre anslutningstakt. Den samordnande myndigheten bör också ta avvecklingsprocessen av it-drifttjänster i beaktning och informera de anslutande myndigheterna om hur detta går till redan i anskaffningsskedet. I kapitel 11.5 nämns inte avvecklingsprocessen och den blir särskilt viktig då en leverantörsmyndighet ämnar avveckla eller förändra en tjänst som en ansluten myndighet nyttjar.

12.1.3 Konsekvenser för leverantörsmyndigheter

Lantmäteriet inte är en beredskapsmyndighet och Folkhälsomyndigheten anser att Lantmäteriets tjänsteleverans behöver överensstämma med beredskapskraven som åligger myndigheter som har beredskapsansvar. Alternativt bör inte Lantmäteriet leverera vissa kritiska tjänster till myndigheter med sådant ansvar.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Karin Tegmark Wisell. I den slutliga handläggningen har avdelningschefen Patric Winther, enhetschefen Sofia Palmér och chefsjuristen Bitte Bråstad deltagit. Handläggaren Olle Bergström har varit föredragande.

Folkhälsomyndigheten

Olle Bergström